

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Richarda Bureša, v trestnej veci proti obžalovanému **J. G.**, **pre pokračovací prečin podvodu spáchaný spolupáchatel'stvom** podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a zčasti dokonaný na neverejnom zasadnutí 25. júna 2014 o námietke zaujatosti proti sudcom Krajského súdu v Nitre a návrhu na odňatie a prikázanie veci Krajskému súdu v Bratislave, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného J. G., sp. zn. 2To 5/2014, **sa n e o d n í m a Krajskému súdu v Nitre.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 26. júna 2013, sp. zn. 1T 78/2012, bol J. G. uložený podľa § 221 ods. 2 Tr. zák. spoločný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 1 rok so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie obžalovaný J. G..

Krajskému súdu v Nitre bol predložený spis Okresného súdu Topoľčany na rozhodnutie **o odvolaní obžalovaného**, pričom na verejnom zasadnutí 11. júna 2014 predsedníčka odvolacieho senátu oboznámila žiadosť obžalovaného o odňatie a prikázanie veci v zmysle § 23 Tr. por. a o vznesení **námietky zaujatosti** proti všetkým sudcom Krajského súdu v Nitre.

Obžalovaný J. G. v podaní zo 4. júna 2014 adresovanému Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky namietal, že justícia Nitrianskeho kraja je voči jeho osobe zaujatá z dôvodu, že v žalovanej veci sú poškodené osoby v príbuzenskom pomere s niektorými

zamestnancami Krajského súdu v Nitre. Z toho dôvodu navrhol, aby jeho trestná vec bola odňatá Krajskému súdu v Nitre a pridelená na prejednanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Bratislave.

Krajský súd v Nitre potom predložil Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky spis Okresného súdu Topoľčany, sp. zn. 1T 78/2012, spolu s vyjadreniami sudcov Krajského súdu v Nitre vo veci, sp. zn. 2To 5/2014, na rozhodnutie o žiadosti obžalovaného J. G. na odňatie a prikázanie veci inému súdu.

Sudcovia Krajského súdu v Nitre sa k žiadosti o odňatie a prikázanie veci, ktorú v zmysle praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky podľa obsahu treba považovať aj za námietku zaujatosti proti všetkým sudcom tohto súdu písomne vyjadrili tak, že sa vo veci necítia byť zaujatí a odsúdeného nepoznajú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako najbližšie spoločne nadriadený súd preskúmal spis vzťahujúci sa na prerokúvanú trestnú vec a zistil, že nie sú splnené zákonné podmienky na odňatie trestnej veci obžalovaného Krajskému súdu v Nitre.

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa, o odňatí a prikázaní veci rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie nadriadený.

Takýto postup je však výnimkou z pravidla, čo zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu“ musia byť dané dôležité dôvody.

Význam, resp. dôležitosť dôvodu pre aplikáciu citovaného výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu musí byť porovnateľný s významom ústavného princípu vyplývajúceho z článku 48 ods. Ústavy Slovenskej republiky, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. „Delegácia“ sa preto nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom na to, aby procesné strany určovali, kto bude zákonným sudcom v konkrétnom prípade bez splnenia podmienok § 23 ods. 1 Tr. por.

Vzhľadom na výnimočnosť takého postupu, treba nimi rozumieť dôvody, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná, a to najmä spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a zásadu prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí.

Medzi dôležité dôvody tzv. delegácie treba zahrnúť najmä prípady vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu, uskutočnenie spoločného konania, ak boli podané obžaloby na toho istého obžalovaného na rôznych súdoch, poškodeným alebo blízkou osobou vo vzťahu k obžalovanému je sudca alebo iný zamestnanec súdu, na ktorom bola podaná obžaloba, väčšina svedkov, ktorých treba v súdnom konaní vypočúť, má bydlisko v obvode iného vzdialeného súdu, čím v prípade delegácie dôjde k urýchleniu konania a zhospodárneniu konania (hospodárnosť konania sa posudzuje len z hľadiska výdavkov štátu). Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezáujatosti príslušného súdu, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu vrátane predsedu a podpredsedu z rozhodovania.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce tento postup vo vzájomnej súvislosti. A pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Ústavným zákonom zo dňa 9. januára 1991 číslo 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež prijatím Ústavy Slovenskej republiky, s účinnosťou od 1. októbra 1992 výrazne stúpol význam ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov. Vyplýva to z článku 38 ods. 1 Listiny a článku 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého - „nikoho nemožno odňať je ho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon“.

Pre zákonnú zmenu príslušností súdu, t.j. pre výrok, ktorým sa mu konkrétna vec odníma a prikazuje sa inému súdu toho istého druhu a stupňa, musia byť teda splnené tak závažné „dôležité dôvody“, ktoré sú porovnateľné s významom ústavného princípu neodňateľnosti vecí zákonnému sudcovi.

Podľa § 31 ods. 1 Tr. por. z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi. Zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Z dikcie citovaného ustanovenia vyplýva, že zákon taxatívne vymenúva dôvody vzniku pochybnosti o nezaujatosti toho - ktorého orgánu a pre ktoré v prípade ich preukázania je taký orgán vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Medzi tieto nepatria obžalovaným uvádzane dôvody.

Podľa ustálenej súdnej praxe pomerom k prejednávanej veci v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por. treba rozumieť najmä skutočnosť, že orgán uvedený v tomto ustanovení bol sám poškodený trestným činom, ktorého sa majú týkať procesné úkony, resp. ním boli poškodené jemu blízke osoby. Pomerom k osobám, ktorých sa úkon priamo týka a k ďalším osobám uvedeným v cit. ustanovení sa rozumie, že je k uvedeným osobám najmä v pomere príbuzenskom, švagrovskom, druha a družky, prípadne vo vzťahu úzko priateľskom alebo nepriateľskom. Osobami, ktorých sa úkon priamo týka sú najmä strany trestného konania.

Z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. možno pritom rozhodnúť len o vylúčení sudcu ako konkrétnej osoby, resp. o vylúčení sudcov ako konkrétnych osôb.

I keď zákon v ust. § 31 ods. 1 Tr. por. spája vylúčenie sudcov z pojednania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy ak možno mať, čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorých spravodlivosť musí byť nielen poskytovaná, ale sa musí javiť, že je poskytovaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“)]. Nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 31 ods. 1 Tr. por. predstavuje výnimku z vyššie spomenutej ústavnej zásady (č.l. 48 ods. 1).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z pojednania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Z obsahu predloženého procesného spisu a odsúdeným podaného návrhu na odňatie a prikázanie veci najvyšší súd nezistil žiaden dôležitý dôvod, pre ktorý by mala byť trestná vec v zmysle podaného návrhu odňatá Krajskému súdu v Nitre, pričom svoju prieskumnú povinnosť zamerlal na skutočností rozhodujúce pre rozhodnutie o otázke odňatia a prikázania veci.

Krajský súd v Nitre je príslušný na rozhodnutie o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany.

Námietka zaujatosti sudcov Krajského súdu v Nitre; obžalovaný namieta príbuzenské vzťahy sudcov Krajského súdu (resp. zamestnancov a poškodených) bez bližšej špecifikácie a jeho podozrenia o pochybnosti o nezaujatosti senátu tohto súdu, preto nemôžu samé o sebe odôvodňovať postup podľa § 23 ods. 1 Tr. por.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k názoru, že zákonné podmienky na odňatie a prikázanie veci inému vecne príslušnému súdu splnené neboli, a preto rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 25. júna 2014

JUDr. Emil B d ť o c h , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Richard Bureš

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová